

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวและมีความเป็นเอกภาพมีความมั่นคงมานาน การที่ประเทศไทยเจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับประเทศต่าง ๆ ได้นั้น มีปัจจัยที่สำคัญอย่างยิ่งก็คือ การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณค่า ในอันที่จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองได้ยิ่งขึ้น สถานการณ์การศึกษาต่าง ๆ จึงมีแนวโน้มที่ผลิตบุคลากรที่มีคุณค่าตามความสามารถและความถนัดที่แตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล แต่ละสาขา วิทยาลัยนาฏศิลป์เป็นอีกสถาบันหนึ่งที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนด้านวิชาชีพทางด้านนาฏศิลป์-ดนตรี เพื่อทำนุบำรุงศึกษาศิลปะวัฒนธรรมอนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมประจำชาติอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีต จนถึงปัจจุบัน แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ ๙ พ.ศ. ๒๕๕๕-๒๕๖๐ แผนการศึกษาแห่งชาติ ๒๕๕๕

กระทรวงศึกษาธิการไม่ได้มีแนวนโยบายในการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมนาฏศิลป์ ดนตรี โดยเฉพาะการจัดการศึกษา นอกจากนี้จะสอดคล้องอยู่ในแผนการศึกษาชาตินั้นด้วย อยู่ในนโยบายของการศึกษาดังกล่าว ดังนั้นจึงเป็นหัวใจของกรมศิลปากร วิทยาลัยนาฏดุริยางคศิลป์ และวิทยาลัยนาฏศิลป์ ที่จะต้องร่วมกันจัดวางหลักสูตร บริหารหลักสูตร และงานวิชาการ ซึ่งครอบคลุมทั้งวิชาสามัญและการศึกษาทางด้านศิลปวัฒนธรรม ดังนั้น การดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม จึงอยู่ในความรับผิดชอบของกรมศิลปากร โดยมีสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์และวิทยาลัยนาฏศิลป์ทั้ง ๖ แห่ง จัดการเรียนการสอน การบริหารต่าง ๆ อยู่ภายในขอบเขตที่จำกัดเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จากงานด้านการศึกษาวิชาพิเศษ ด้านนาฏศิลป์และดนตรี ไม่เคยปรากฏอยู่ในแผนการศึกษาของชาติแผนใด ไม่เคยปรากฏในแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่เคยปรากฏในบรรดาสถาบันของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่ปรากฏในความมุ่งหมาย ระเบียบการศึกษา และการบริหารการศึกษา ล้วนแต่ขาดหายไป

หากเป็นเช่นนี้ เมื่อมีการติดตามผลการดำเนินงานตามแผนการศึกษาชาติ เพื่อที่จะได้มีการปรับปรุงระบบการศึกษาให้ทันกับปรุทางด้านหลักสูตร วิทยาลัยนาฏศิลป์จะไม่อยู่ใน

ชอบซ้ำของภาระกิจ รวมถึงภาระเพื่อปรับปรุงแก้ไขใด ๆ ทั้ง ๆ ที่รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยได้ให้ความสำคัญในเรื่องของการส่งเสริมผลผลิต ทุนทักษะคิดแก้ปัญหาเศรษฐกิจสองชาติ จึงมีบทบาทนำหลักของวิทยาลัคนาฏศิลป์ จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ทางศิลปะ การศิลปการนั้น เป็นเพียงแนวทางตามหลัก ๆ หน่วยงานหนึ่งในกรมศิลปากร ซึ่งในส่วนของกรมศิลปากรเองก็ต้องรับผิดชอบงานอันหลากหลาย และนอกเหนือจากเรื่องของการศึกษา ซึ่งไม่ใช่หน้าที่หลัก ผลงานที่ผ่านมากกรมศิลปากรจะเป็นเรื่องโบราณสถานเป็นสำคัญ

เนื่องจากนาฏศิลป์ ดนตรี เป็นเอกลักษณ์ทางศิลปวัฒนธรรมของชาติ จึงมีหน้าที่แสดงถึงความเป็นอารยประเทศและจารีตประเพณีที่งดงามซึ่งได้สืบทอดกันมาแต่โบราณและเจริญรุ่งเรืองสืบมา แต่ปัจจุบันนี้วิถีชีวิตของสังคมเจริญด้านเทคโนโลยีและวัฒนธรรมต่างชาติ จึงแพร่กระจายเข้ามาอย่างรวดเร็ว มีผลทำให้ศิลปวัฒนธรรมด้านนาฏศิลป์ ดนตรีของชาติประสบกับความเสื่อมจางเป็นดั่งเครื่องแก้วโดยไม่รู้ตัว ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อเยาวชนของชาติ ทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เป็นกำลังสำคัญในอันที่จะอนุรักษ์รักษาสืบส่งต่อศิลปวัฒนธรรมของชาติได้นั้นได้สูญหายไป วิทยาลัคนาฏศิลป์จึงจำเป็นต้องรับแรงกดดันที่จะต้องให้ความรู้ความเข้าใจด้านนาฏศิลป์ ดนตรีแก่เยาวชนอย่างถูกต้อง และก่อให้เกิดจิตสำนึกในอันที่จะรักษาไว้ซึ่งความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

วิทยาลัคนาฏศิลป์ ต้องรับผิดชอบการจัดการศึกษา ทั้ง 3 ระดับ คือ ระดับนาฏศิลป์ชั้นต้น ระดับนาฏศิลป์ชั้นกลาง และระดับนาฏศิลป์ชั้นสูง นักเรียนอายุเฉลี่ยระหว่าง 10 - 20 ปี จัดจำเป็นวัยเด็กจนถึงเยาวชน จึงส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของนักเรียนนักศึกษาของวิทยาลัคนาฏศิลป์ทุกแห่ง กองศิลปศึกษา ฯลฯ

วิทยาลัคนาฏศิลป์จึงประสบปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา ได้แก่

1. ปัญหาด้านการเรียนการสอน วิทยาลัคนาฏศิลป์ได้จัดการเรียนการสอนอยู่ 3 ระดับ คือ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา นักเรียน นักศึกษานอกจากจะต้องเรียนหนังสือแล้ว ยังต้องมีหน้าที่ออกเผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่เสมอ ถ้าไม่มีเวลาเรียนก็ต้องเรียนน้อย และเรียนไม่ทันตามเนื้อหาจุดประสงค์ จึงผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับต่ำ

2. ปัญหา ด้านครูอาจารย์ผู้สอน ครูอาจารย์ก็ต้องไปปฏิบัติราชการนอกเผยแพร่เอกลักษณ์ศิลปวัฒนธรรมไทยอยู่เสมอ จึงไม่ได้เข้าสอนตามกำหนดเวลา ทำให้การเรียนการสอนไม่สมบูรณ์ตามหลักสูตรระดับการศึกษา และทำให้นักเรียนนักศึกษาไม่ได้รับความรู้ในส่วนที่ไม่ได้เรียนนั้น

จากสภาพปัญหาอันเนื่องมาจากระบบการวัดผลและปัญหาการขาดทรัพยากรผู้สอน เป็นผลทำให้ นักเรียนนักศึกษาออกจากสถานศึกษาจากผู้สอนต้องเดินทางไปทำการเรียนหรือไปสมัครงาน การทดลอง ซึ่งทำไปไม่ได้มีเวลาเรียนน้อยเกินไปโรงเรียน เรียนไม่ทันเนื้อหา ไม่เข้าใจในเนื้อหาวิชาที่ไม่ได้เข้าเรียนและครูจากครูผู้สอน ก็อาจสอนไม่ครบตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ เพื่อเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนนักศึกษาได้ศึกษาเนื้อหาบทเรียนกับเพื่อน ๆ ที่เรียนอยู่ในห้องเรียนและครูจากครูผู้สอน สามารถสอนเนื้อหาต่าง ๆ ได้ครบตามวัตถุประสงค์ โดยเฉพาะรายวิชาคณิตศาสตร์และการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง ระบบการวัดผลวัดค่า กับกับวัดศึกษาระดับมาตรฐานคือสิ่งที่นักเรียนที่ กฤษฎีและปฏิบัติที่ต้องอาศัยทักษะความรู้ด้านกฎจึงจะทำให้การเรียนในรายวิชานี้บรรลุวัตถุประสงค์การเรียนรู้ แนวทางที่จะช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ วิธีการหนึ่งก็คือต้องนำเทคโนโลยีทางการศึกษามาช่วยแก้ปัญหาและช่วยพัฒนาการศึกษา มีการผลิตสื่อการเรียนก็จะช่วยให้นักเรียน นักศึกษาได้เรียนรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นการเรียนการศึกษาด้วยตนเอง และสามารถนำคิดค้นไปและศึกษาด้วยตนเองเดินทางไปทำการแสดง และนักเรียนนักศึกษาจะได้ใช้เวลาขณะเดินทางนั้นให้เกิดประโยชน์ทางวิชาการได้ อย่างเต็มที่ เทคโนโลยีทางการศึกษาที่จะมาใช้ในการแก้ไขปัญหาคือการเรียนการสอนได้และเป็นการส่งเสริมการเรียนการสอน คือ การเรียนไปพร้อม

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับระบบบทเรียนโปรแกรมที่ช่วยในการเรียนการสอน ใช้ประโยชน์เป็นต้นว่า จาเชอร์ ชวพิณชัย 2522 ได้ทำการวิจัยใช้บทเรียนโปรแกรมในการสอนวิชาคณิตศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นและกลุ่มก่อน ผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่เรียนจากบทเรียนโปรแกรมนี้ กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จาวัระ อ้นทวีคุณ 2522 ได้ทำการวิจัยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนจำเรจรูปวิชาภูมิศาสตร์ จากการศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนจากบทเรียนจำเรจรูปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ สูงกว่าการเรียนปกติ อ้นทวีคุณ 2523 ได้ทำการวิจัยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมและการวัดผลประเมินผล การเรียนโปรแกรมสอนเพศศึกษา เรื่องชีวิตสมรส จากผลการสอนบทเรียนโปรแกรมนี้ ผลการวิจัยพบว่า ผลการสอนจากบทเรียนโปรแกรมนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบบรรยายปกติ จาเชอร์ 2524 ได้ศึกษาวิจัยใช้บทเรียนโปรแกรมนี้กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากบทเรียนโปรแกรมและการวัดผลประเมินผล การเรียนโปรแกรมสอนเพศศึกษา เรื่องชีวิตสมรส จากการศึกษาพบว่า การเรียนจากบทเรียนโปรแกรมนี้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการเรียนแบบบรรยายปกติ ผลการวิจัย

จากผลการศึกษาจึงเชื่อได้ว่า บทเรียนโปรแกรม เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ

Farmer and Farnsworth, 2009) และนวัตกรรม (Farmer and Farnsworth, 2009) ที่สามารถแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนได้และในปัจจุบันพบว่าบทเรียนโปรแกรมได้เข้ามามีบทบาทในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมากในการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งในรูปสื่อการสอนและวิธีการสอน ทั้งนี้เพราะบทเรียนโปรแกรม ได้มีการจัดวางลำดับเนื้อหาโปรแกรมการเรียนให้ลงบนใบ เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเรียนรู้ด้วยตนเองมีส่วนร่วมในการเรียนอย่างเข้มแข็ง ได้ทราบผลการเรียนอย่างฉับพลัน ประโยชน์สำคัญใน การเรียนและเรียนได้อย่างมีขั้นตอนตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคน. ไชยศ เรืองสุวรรณ 2563) และหลักการเรียนรู้ที่ถูกต้องตามลำดับขั้นอย่างมีแบบแผน โดยอาศัยพื้นฐานข้อมูลจากทฤษฎีความรู้ในด้านเนื้อหา จัดกิจกรรม ตลอดจนลักษณะทางสังคมและสิ่งแวดล้อมของผู้เรียน (จิเชียร จิตพิมาย 2562)

บทเรียนโปรแกรม เป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่ง ที่สามารถนำมาใช้สำหรับการเรียน การสอนได้เป็นอย่างดี เพราะบทเรียนโปรแกรมได้มีการจัดลำดับประกอบการมีสิ่งจูงใจ ซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เปรี๊ยะ กุมภ 2563) บทเรียนโปรแกรมจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการไปถึงขีดสุดแล้ว และยังช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเรียน เพราะลักษณะของบทเรียนโปรแกรมเป็นสื่อ การสอนที่ผู้เรียนสามารถที่จะศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ในบทเรียนโปรแกรมจะแบ่งเนื้อหาออกเป็นลำดับย่อย ๆ จากง่ายไปยาก การเรียนให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาและได้ตอบคำถาม ซึ่งผู้เรียนจะทราบผลทันที เมื่อเรียนจบผู้เรียนจะสามารถเกิดความคิดระบอบอดตาม ขั้นตอนวิธีดังได้ใช้ (จิเชียร จิตพิมาย 2562)

ความแตกต่างระหว่างบุคคลก่อให้เกิดปัญหาต่อการเรียนรู้ บทเรียนโปรแกรมสามารถลดปัญหาที่เกิดจากความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียนในเรื่องการเรียนการสอนและความแตกต่างกันของระดับสติปัญญาได้ บทเรียนโปรแกรมไม่จำเป็นต้องเรียนในโรงเรียนเท่านั้น แต่สามารถนำไปเรียน ได้ด้วยตนเองทุกหนทุกแห่งโดยไม่มีจำกัดสถานที่และเวลา (ชม กุณิมาน 2564) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนโปรแกรมด้านการเรียนการสอนเอาไว้ว่า

1. ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนสูง
2. ผู้เรียนได้ใช้ทักษะการแก้ปัญหาทำให้เข้าใจและมีคามคงทนในความรู้มาก
3. เป็นการลดความแตกต่างของบุคคลได้เป็นอย่างดี
4. การเรียนเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ เรียนได้มากใช้เวลาน้อย เพราะรู้จุดประสงค์ และนำไปที่ละน้อย

๖ ผู้เรียนอาจหาหนังสือที่เหมาะสมมาอ่านก่อนที่ครูจะมารับสอนก็ได้

จากผลการวิจัยและความสำคัญของการเรียนโปรแกรม จะเห็นได้ว่าทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความสนใจในการเรียนสูงขึ้นและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยความสามารถของตนเอง ผู้ศึกษาค้นคว้าสนใจที่จะทำแบบเรียนส่วนตัวเข้ารูป ในลักษณะของแบบเรียนโปรแกรม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอน การสอนที่มุ่งเสริม ทักษะเนื้อหาใน เรื่อง ระบบการควบคุม ระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น ส่วนที่ ๓ นักศึกษานานาชาติปีชั้นสูงปีที่ ๓ จัทยาลักษณ์กึ่งนภาพลันธุ์ ซึ่งเป็นเนื้อหาส่วนทฤษฎีและปฏิบัติ ซึ่งนักศึกษาต้องมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาทฤษฎีก่อนที่จะปฏิบัติ จากประสบการณ์ที่สอนมา นักศึกษามีเวลาเรียนในชั้นเรียนไม่เพียงพอ ทำให้การเรียนเนื้อหาทฤษฎีไม่เป็นไปตามจุดประสงค์

1.2 วัตถุประสงค์ของการค้นคว้าอิสระ

เพื่อสร้างแบบเรียนโปรแกรม ระบบเทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง ระบบการควบคุม สำหรับนักศึกษานานาชาติปีชั้นสูงปีที่ ๓ จัทยาลักษณ์กึ่งนภาพลันธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ ๘๐/๙๐

1.3 นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการค้นคว้าอิสระ

๑.๑ นักเรียน หมายถึง นักเรียนชาย หญิง ที่เรียนในระดับนาฏศิลป์ขั้นต้นและระดับนาฏศิลป์ชั้นกลางของวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

๑.๒ นักศึกษา หมายถึง นักศึกษาชาย หญิง ที่เรียนในระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงของวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ปีการศึกษา ๒๕๖๖

๑.๓ จัทยาลักษณ์กึ่งนภาพลันธุ์ หมายถึง สถาบันทางการศึกษาด้านนาฏศิลป์ ครอบคลุมทั้งตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นมัธยมศึกษาตอนต้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองยุค ๆ เรียกว่า การทวนหรือทวน แต่แต่ละรอบจะมีคำอธิบายเนื้อหาที่ละเอียด และมีเฉลยขงปัญหาการตอบต่อไปจนกว่าจะพอใจไป เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบด้วยตนเอง และพบผลการเรียนอันเป็นที่พอใจ

๑.๔ บทเรียนโปรแกรม หมายถึง บทเรียนโปรแกรมแบบดังตรงใดที่เขียน

๑.๕ ความสนใจ หมายถึง ความสนใจของผู้เรียน ซึ่งหมายถึง ผู้ที่สนใจได้จัดทำให้เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนด้วยตนเอง ตามลำดับจากง่ายไปหายาก โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นสองยุค ๆ เรียกว่า การทวนหรือทวน แต่แต่ละรอบจะมีคำอธิบายเนื้อหาที่ละเอียด และมีเฉลยขงปัญหาการตอบต่อไปจนกว่าจะพอใจไป เพื่อให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบด้วยตนเอง และพบผลการเรียนอันเป็นที่พอใจ

1.3.5 บทเรียนโปรแกรมที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง บทเรียนโปรแกรมที่ผ่านการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ และเมื่อนำไปทดลองสอนแบบหนึ่งต่อหนึ่ง กลุ่มเล็กและภาคสนาม มีค่าประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานของบทเรียนโปรแกรม คือ 85 / 85 หมายถึง

85 ตัวแรก หมายถึง จำนวนร้อยละของกรอบทั้งหมดที่ผู้เรียนแต่ละคนตอบได้ถูกต้อง หรือผู้เรียนแต่ละคนตอบถูกต้องได้ 35 กรอบ ใน 100 กรอบ

85 ตัวหลัง หมายถึง จำนวนร้อยละของจำนวนผู้เรียนทั้งหมดที่ตอบถูกในแต่ละกรอบ หรือในแต่ละกรอบจะต้องมีผู้ตอบถูก 85 คน ใน 100 คน

1.3.6 ค่าดัชนีประสิทธิผล The Effectiveness Index หมายถึง ค่าประสิทธิภาพของบทเรียนโปรแกรม ตั้งแต่ 0-50 ขึ้นไปจึงจะถือว่าบทเรียนโปรแกรมนั้นมีประสิทธิภาพจึงจะนำไปใช้ ซึ่งคำนวณได้จากสูตร

$$\text{ค่าดัชนีประสิทธิผล} = \frac{\text{คะแนนหลังเรียน} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}{\text{คะแนนเต็ม} - \text{คะแนนก่อนเรียน}}$$

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการค้นคว้าอิสระ

1.4.1 ได้บทเรียนโปรแกรม วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง ระบบการฉายภาพ ระดับนาฏศิลป์ชั้นสูงปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 85 / 85

1.4.2 บทเรียนโปรแกรมที่ได้นี้ จะช่วยแก้ปัญหาในการเรียนการสอน วิชาเทคโนโลยีทางการศึกษาเบื้องต้น เรื่อง ระบบการฉายภาพ ในวิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ได้

1.4.3 เป็นแนวทางในการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ในรูปแบบของบทเรียนโปรแกรม ในเนื้อหาวชิราลัย